

TLAČOVÁ SPRÁVA

Korona nás učí skromnosti. Dokážeme produkovať menej odpadu

Pandémia je súčasťou našich životov už viac ako rok. Obmedzili sme ekonomickú aktivitu a zistili sme, že nepotrebujeme nakupovať množstvo vecí. Zároveň sme znovuobjavili čaro pobytu v prírode. Súčasná situácia nás tak môže pripraviť na obdobie po vypuknutí klimatickej krízy. Tá bude totiž ovplyvniť naše spotrebiteľské správanie ešte výraznejšie. Aj keď komunálne služby stále fungujú, ľudia viac pracujú z domu a preto na stojiskách pri panelákoch, či v odpadkových košoch pred rodinnými domami je čoraz viac odpadu. A pritom ho vieme tvoriť menej a nezaťažovať našu peňaženku a životné prostredie, aj keď väčšinu času trávime doma.

Zažívame obdobie, ktoré nás môže podnecovať k zvýšenej produkcii zmesového komunálneho odpadu. „Najhorší je najmä ošial z online nakupovania, napríklad oblečenia. Na druhej strane už vieme, že sa dokážeme uskromniť a z dlhodobého hľadiska tak vieme pomôcť našej prírode. Vyžiada si to síce trochu viac snahy ako bežne, ale našou aktivitou môžeme vyprodukovať menej odpadu. Pomáhame tak sebe, aj svojmu okoliu,“ hovorí Martina Gaislová, odborníčka na komunálny odpad z portálu menejodpadu.sk.

Pri nákupe sa správne rozhodujte

Produkcia odpadu začína našim životným štýlom. Pozitívny dopad na životné prostredie má napríklad vegánstvo alebo obmedzenie výrobkov z hovädzieho mäsa či z kravského mlieka. Zároveň je vhodné sa vždy zamyslieť, či daný produkt naozaj potrebujeme. Počas posledných mesiacov sme zažívali situácie, keď si ľudia nakupovali zvýšené zásoby múky, či droždia. Dnes vieme, že zásobovanie aj obchody fungujú ďalej tak, ako sme boli zvyknutí. Robiť si neprimerane veľké zásoby doma tak nemusíme. „Okrem toho si už pri výbere tovaru v obchode odporúčame odpovedať na otázku, či je obal recyklovateľný alebo či neexistuje alternatíva, ktorá je šetrnejšia k životnému prostrediu. Najlepšie je bezobalové nakupovanie. Ovocie, zeleninu, strukoviny alebo aj drogériu môžeme kúpiť bez vonkajšieho obalu. Ak takúto možnosť nemáme, mali by sme spočítať počet obalov, v ktorých je náš výrobok zabalený. Napríklad, konzerva tuniaka nemusí byť aj v papierovom obale. Mali by sme uprednostňovať sklo a plechovky, ktoré sú 100-percentne recyklovateľné,“ hovorí Martina Gaislová.

Kedy a ako správne nakupovať?

- Ak potrebujete ísť na nákup, dodržiavajte všetky hygienické opatrenia.
- Nenakupujte hladní.
- Dôsledne **plánujte** nákupy – urobte si plán varenia na viac dní a nakúpte všetko naraz.
- Pri nákupoch využívajte **vlastné vrecká a tašky**, ktoré pravidelne perte a žehlíte.
- Kontrolujte krajinu pôvodu potravín a tovarov. Preferujte **lokálnych výrobcov**.
- Ak je to možné, na nákup využite donáškové služby z vášho okolia, ktoré jedlo zabalia do ekologického obalu a bez príboru.
- Pri online nákupe **zvážte, čo naozaj potrebujete**. Určite máte plné skrine oblečenia.
- Netvorte si prehnane veľké zásoby, ktoré nakoniec nevyužijete.

Menej nákupov, menej odpadu

Ak varíte, medzi odpadom určite nájdete veľa bioodpadu. Od januára spustili slovenské samosprávy povinný zber kuchynského odpadu, ktorý je vhodné v domácnosti zbierať do prevetrávaného košíka s kompostovateľným vreckom. „Ako ho naplníte, vyhodíte ho do hnedej nádoby, ktorú nájdete na stojisku. Takýto odpad putuje na ďalšie využitie, či už sa z neho vyrobí zelená energia alebo sa z neho pomocou špeciálnych zariadení vyprodukuje kompost pre hnojenie v poľnohospodárstve alebo v našich záhradách,“ hovorí Martina Gaislová.

Iným spôsobom, ako produkovať menej odpadu, je využitie zásob. Vhodné je napláňovať si varenie podľa toho, aké zásoby v kuchyni nájdete. Počas obdobia, keď sme doma, je ideálny čas na vyprázdnenie zadných políc so zaváraninami, lekvármi, či konzervami.

Aké znížiť množstvo odpadu v kuchyni?

- **Plánujte** si, čo budete variť a zvyšky z jedného jedla môžete využiť aj pri varení iného.
- Skúste byť **striedmi** a nevarte, kým ste nedojedli to, čo máte v chladničke.
- Oprášte staré recepty a zapojte do varenia deti, či ostatných členov rodiny.

Kvôli pandémie používame v domácnostiach aj viac dezinfekčných a antibakteriálnych prípravkov. Je vhodné siahnuť po takých, ktoré sú v recyklovateľnom obale. Spolu s takýmito prostriedkami využívame aj kuchynské alebo vlhčené utierky. Ak chcete obmedziť ich spotrebu a produkovať menej odpadu, môžete ich nahradiť vrstvou viacerých bavlnených utierok alebo látok, ktoré dáme po použití vyprať.

V domácnostiach produkujeme taktiež odpad, ktorý je vhodný na **kompostovanie**. V takom prípade je však nevyhnuté, aby sme ho vložili do kompostéra alebo zbernej nádoby na bioodpad, a nie do komunálneho odpadu. Ak máte doma kompostér, pripravte sa na nadchádzajúcu jarnú sezónu. Kompost, ktorý už máte vyrobený, môžete premiešať z pôdou

a použiť pri jarnej výsadbe v záhrade alebo na balkóne. Ak ho zas zmiešate s vodou, môžete si tiež vytvoriť domáci prírodný postrek. „Ak takúto možnosť nemáte, ale majú ju členovia vašej rodiny, či priatelia, nebojte sa bioodpad zamraziť a dať ho kompostovať, keď ich budete môcť navštíviť,“ odporúča Martina Gaislová. Využiť môžete aj komunitné kompostoviská.

Ďalšou možnosťou je pýtať sa samosprávy, kedy chce zber bioodpadu zaviesť. Záujem a dopyt občanov môže byť totiž pre obce a mestá motiváciou pre efektívne zavedenie triedenia. Odborníci radi, aby sme triedili všetko, čo môžeme. Vyprodukuje tak menej komunálneho odpadu v čiernych nádobách, čím pomôžeme samospráve dosiahnuť vyššiu mieru triedenia. Obec potom nemusí každoročne zvyšovať poplatky pre občanov. Správnym triedením tak môže každý obyvateľ ovplyvniť sumu, ktorú bude musieť za odpad zaplatiť.

Aktivity na voľný čas

Firmy zaviedli pre mnohých svojich zamestnancov prácu z domu a tak sme už dlhšie obdobie nesiahli po rôznom type oblečenia. Vhodnou formou, ako si urobiť viac miesta v skrini, je jeho správne vytriedenie.

„Vyčleňte, čo už nepotrebujete, ale veci nevyhadzuje do zmesového komunálneho odpadu. Na oblečenie a obuv existujú špeciálne kontajnery rôznych charitatívnych organizácií. Vaše oblečenie môže už čoskoro využiť niekto, kto ho potrebuje a zároveň tak ochránite životné prostredie,“ hovorí Martina Gaislová.

Čo môžete urobiť s vytriedenými vecami?

- Ak oblečenie nedarujete, **vyrobte** si z neho vrecká na nákup, či utierky na upratovanie.
- Dajte veciam **druhý život** a darujte oblečenie, knihy, náradie, či staré vybavenie domácnosti tým, ktorým môže pomôcť alebo ho ponúknite v bazároch.

Voľný čas môžete stráviť v jarnej, prebúdajúcej sa prírode. Zoberte si so sebou vlastnoručne vyrobené vrecko, či tašku zo starého trička a nazbierajte si doň napríklad medvedí cesnak. Takúto tašku môžete využiť aj na vyčistenie prírody a vyzbierať odpad, ktorý na prechádzke nájdete. Príroda sa vám určite poďakuje.

Kontakt

Tomáš Halán
pr@menejodpadu.sk
 mobil: 0911 396 462